

ICOMOS Slovakia
National Committee

Námestie Slobody 19, 812 45 Bratislava
<http://www.icomos.sk>, sekretariat@icomos.sk

Stanovisko Národného komitétu ICOMOS Slovensko k situácii v pamiatkovej ochrane na Slovensku

17. novembra 2024 - Deň boja za slobodu a demokraciu

Procesy, ktoré v súčasnosti začalo uplatňovať Ministerstvo kultúry SR voči Pamiatkovému úradu SR, najdôležitejšej špecializovanej odbornej inštitúcii v krajine, zabezpečujúcej ochranu pamiatkového fondu - národných kultúrnych pamiatok, pamiatkových území a archeologických lokalít, je zarážajúce a ťažko odôvodniteľné. Týka sa to aj pripravovaných zmien na riadiacich postoch úradu a znižovania počtu odborných zamestnancov, rovnako v jeho centre v Bratislave, tak aj na krajských pamiatkových úradoch. Dlhodobo je stav odborných pracovníkov na tomto úrade poddimenzovaný vzhľadom na nesmierne bohatstvo a rôznorodosť pamiatkového fondu Slovenska, ktorého ochranu zabezpečuje.

Je ťažko uveriteľné, že v súčasnosti, s celovým počtom okolo 300 zamestnancov (v štátnej aj verejnej službe), dokáže Pamiatkový úrad SR s krajskými pamiatkovými úradmi zabezpečovať ochranu a zachovanie tak dôležitej súčasti kultúrneho dedičstva, akou pamiatkový fond je. Jeho zamestnanci sú dlhodobo platovo podhodnotení, preto je obdivuhodné, že dokážu kvalitne vykonávať nielen svoju primárnu - úradnú činnosť, výkon štátnej správy, ale s tým spojenú aj vysoko odbornú, publikačnú, osvetovú a vedeckú prácu, často i v dobe mimo pracovného času.

Citeľne chýba ochota o diskusiu k tejto problematike od zriaďovateľa Pamiatkového úradu SR, ktorým je Ministerstvo kultúry SR. Pamiatkový úrad SR (po pretransformovaní sa z Pamiatkového ústavu) za 22 rokov svojho pôsobenia dokázal v mnohých ukazovateľoch nielen udržať, ale dokonca svojimi odbornými a riadenými vstupmi postupne pozitívne meniť a zabezpečovať obnovu kultúrneho dedičstva na našom území, vrátane lokalít Svetového dedičstva UNESCO a Európskeho dedičstva.

Prezentácia výsledkov ochrany pamiatkového fondu je v zahraničí vysoko oceňovaná. Preto aj Národný komitét ICOMOS Slovensko - združenia členov Medzinárodnej rady pre pamiatky a sídla - ICOMOS v Paríži, ktorí sú občanmi Slovenskej republiky, pozorne sleduje súčasné dianie na Ministerstve kultúry SR a je ním silne znepokojený. Pripája k organizáciám, ktoré na tento zlý stav upozorňujú a podporuje plnohodnotné zachovanie Pamiatkového úradu SR, vrátane krajských pamiatkových úradov, ako vysoko odborných špecializovaných zložiek, zabezpečujúcich ochranu pamiatkového fondu na našom Slovensku.

V závere chceme zdôrazniť, že ochrana pamiatkového fondu, ako súčasť kultúrneho dedičstva je deklarovaná ako verejný záujem v Ústave SR a aj v mnohých Slovenskou republikou ratifikovaných dohovoroch.

Národný komitét ICOMOS Slovensko